

61. KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK

Pardubický kraj

Sobota 3. listopadu 2018

Odjezd: autobusem z parkoviště na nábřeží u zimního stadionu v **7:00 hod.** V **7:05h** na zastávce MHD Dubina centrum.

Trasa autobusu: Pardubice, Holice (zastávka za tratí cca v 7:15), Borohrádek (zast. na náměstí cca v 7:30), Častolovice, Kostelec nad Orlicí, Vamberk, Žamberk (zast. na náměstí cca v 8:15 62km), Pastviny, Mladkov, Lichkov, Dolní Lipka, Králíky, Vojtíškov (penzion Sport) cca v 9:00.

Autobus přejede z Vojtíškova k restauraci Na Rozcestí v Dolní Moravě, a zde vyčká návratu všech turistů.

Předpokládaný odjezd zpět: v 18.00 hod.

Popis trasy:

Turistická trasa na vrchol KS východním pohořím Králického Sněžníku.

Z Vojtíškova (od penzionu Sport) zahájíme výstup po modré zn. (ze západu budeme obcházet Sviní horu) k rozcestí „U sedmi cest“, odkud budeme následovat západním směrem již žlutou zn. k rozcestí „Jasaní - hřbet“. Zde odbočíme na sever a půjdeme po cykloturistické cestě č. 4071, než dojdeme na červenou zn., která vychází z křižovatky cest se jménem „Kaskády Prudkého potoka“. Červená zn. nás odtud dovede (přes rozcestí Mokřiny) až na Sušinu (1321m n. m.), odkud dále půjdeme nyní opět po modré zn. (po tzv. Mokřím hřbetu) na rozcestí „Stříbrnické sedlo“. Ze sedla pak již jen po červené zn. projdeme podél státní hranice nad chatu Franciska (rozcestí cest). Odsud souběžně po žluté s červenou zn. okolo rozvalin Liechtensteinovi chaty, sochy slůněte a pramenu řeky Moravy vystoupáme na vrchol KS (1424 m n. m.).

Na vrchol celkem cca 16 km.

Sestup z vrcholu zahájíme po červené a žluté zn. k oficiálnímu pramenu řeky Moravy (1380 m n. m.). Za ním odbočíme vlevo a neznačenou cestou dojdeme opět k rozvalinám Lichtenštejnovi chaty a plastice slůněte na podstavci. Po TTTT občerstvení (od cca 13.00 do 15.00 hod.) pokračujeme v sestupu stále po žluté a červené zn. k rozcestí „Franciska (chata HS)“. Zde odbočíme vpravo na žlutou zn.

Sestupujeme kolem Františkovi chaty = chata horské služby, a pokračujeme až ke Sněžné chatě (1220 m n. m.) odkud sestoupíme k rozcestí „Ve Strži“. Překročíme řeku Moravu a sestupujeme k rozcestí „Pod Vilemínkou“ (860 m n. m.), kde lze vlevo odbočit k lovecké chatě Vilemínka. Pokračováním po žluté zn. dojdeme na asfaltovou silnici. Především po setmění je lepší po ní pokračovat (po pravém břehu Moravy) a dojít k opětovnému souběhu se žlutou zn.. Odsud nás žlutá zn. dovede až k rozcestníku „Dolní Morava BUS konečná“ (700 m n. m.). Již po silnici pokračujeme do cíle trasy k restauraci Na Rozcestí (možnost občerstvení), kde bude čekat autobus.

Sestup z KS 11 km po žluté zn.

Celková délka trasy: 27 km.

Povinná výbava: Trekingová kotníková obuv, proti sněhové návleky na obuv, palcové rukavice, čepice, čelovka nebo baterka.

Občerstvení:

TTTT (Tradiční Turistické Teplé Tekuté) občerstvení přímo z pramene Moravy podávané ve sklepním prostoru bývalé Liechtensteinovi chaty tradičně **Petrem Dračínským** (hrníček a posilovací ingredience si přinese každý sám).

Restaurace Na Rozcestí v Dolní Moravě.

Mapa: edice KČT č. 53 Králický Sněžník - 1:50 000.

Cena:

1918 - 2018	100 let republiky	100 Kč dospělí členové KČT Slovan, KČT Žamberk, děti nečlenové. 200 Kč dospělí nečlenové. 50 Kč děti členové.
----------------------------	------------------------------	---

V rámci akce „Vystup na svůj vrchol“ s mottem: Poznejme nové vrcholy a přispějme tím na Bezručovu turistickou chatu, zašle KČT Slovan Pce částku 10 Kč/účastníka výstupu na ústředí KČT jako Váš dar na financování Bezručovy chaty (v ceně výletu).

Ač již byla Bezručova turistická chata slavnostně otevřena v r. 2015, KČT bude splácet úvěr na její stavbu až do roku 2024. Získané dary budou využity na splácení úvěru.

Přihlášky: přijímá Dagmar Ehrenbergerová, e-mail: egova@seznam.cz, mobil 739 569 070 (operátor T-Mobile).

Při odhlášení od 14. dne před termínem a při nedostavení se k autobusu zaplatí každý stanovenou cenu zájezdu v plné výši.

Trasu vybral a výlet vede:

Ondřej Valášek tel.724 800 178 (O2) & Jiří Ehrenberger st. tel.737 307 908 (operátor T-mobile)

Turistický místopis

Vojtíškov

Vojtíškov (něm. Woitzdorf) je vesnice, část obce Malá Morava v okrese Šumperk. V roce 2001 zde žilo 130 obyvatel. Asi kilometr na západ od Vojtíškova bývala vesnice Valbeřice (něm. Wallbergsdorf).

Katastrální území Vojtíškova se rozkládá na jižním svahu masivu Králického Sněžníku v nadmořské výšce od 440 m n. m. na jihovýchodě při soutoku potoka Zeleného s Moravou k 886 m na severovýchodě, asi půl km na jihozápad od vrcholu Sviní hory (1074 m n. m.). Jižní hranice území tvoří tok řeky Moravy a přes ni sousedí Vojtíškov s územím Vlaského, na západě sousedí Vojtíškov s územím Malé Moravy, na severu Skleného, na severovýchodě Vysoké a na východě se Žlebem.

Vlastní zastavěné území Vojtíškova se rozkládá ve středu jeho katastrálního území při severojižně orientované místní komunikaci (č. 31240), která se na jihu Vojtíškova napojuje na silnici č. III/312, v nadmořské výšce od 520 do 730 m n. m. Na jihu se území Vojtíškova dotýká železniční trať č. 025 z Dolní Lipky do Hanušovic; nejbližšími dvěma zastávkami jsou Podlesí a Vlaské.

První písemná zmínka o Vojtíškově pochází z roku 1325 v souvislosti s jeho darováním cisterciáckému klášteru v Kamenci: rytíř Jan Wustenhube tehdy klášteru daroval několik vesnic v okolí Starého Města a mezi nimi byly i dva Vojtíškovy, z nichž druhý asi býval v místě dnešní vesnice Vysoké, dříve zvané Nová Ves. Během husitských válek asi Vojtíškov zpustl a byl obnoven až v 16. století. Náležel k panství Branné (Goldenstein, počestěno Koldštýn nebo Kolštejn).

V důsledku Mnichovské dohody bylo území Vojtíškova zabráno nacistickým Německem. Německé obyvatelstvo bylo po druhé světové válce odsunuto. Vojtíškovská osada Valbeřice již nebyla po odsunu osídlena a zanikla; tentýž osud stihl osadu Hřebenky (Oberschar).

Z hlediska územní správy byl Vojtíškov veden v letech 1869–1950 jako obec v okrese Šumperk, jako součást obce Malé Moravy od roku 1961. Do roku 1784 byl Vojtíškov přiřazen k Hanušovicím.

Liechtensteinova chata na Sněžníku

Německý název Liechtensteinschutzhaus nebo Fürst Johann Liechtenstein Schutzhaus) se nacházela v nadmořské výšce 1375 m n. m., na jihovýchodním svahu Králického Sněžníku. Stavba byla začátkem 70. let 20. století zbořena, v současnosti zde spatříme pouze její základy.

V roce 1907 inicioval Moravskoslezský sudetský horský spolek, zkráceně MSSGV (německý název Mährisch-Schlesischer Sudetengebirgsverein) výstavbu horské chaty na jihovýchodním svahu Králického Sněžníku ve výši 1375 m n. m. Pozemek pro výstavbu chaty poskytl kníže Lichtenštejn a to za symbolické nájemné. Základní kámen stavby byl položen v létě roku 1908, avšak samotná výstavba začala na jaře roku 1909. Z nedostatku finančních prostředků Staroměstské sekce MSSGV, nebyla výstavba horské chaty příliš snadná. Finanční pomoc při stavbě poskytovali zejména místní mecenáši MSSGV a také veřejné sbírky, neboť stavba horské chaty byla mezi lidmi populární. Dne 21. července roku 1912 byla chata za přítomnosti hostů slavnostně otevřena, ve své době nesla jméno knížete Lichtenštejna (německý název Liechtensteinschutzhaus nebo Fürst Johann Liechtenstein Schutzhaus).

Chata byla postavena ze dřeva na základním půdorysu 22 × 12 m, její výška dosahovala 15 m. Směrem k vrcholu hory, na severozápadní straně, byla kryta vápennou omítkou. V přízemí se nacházela jídelna, také dva pokoje pro vzácné hosty. V prvním patře bylo pokojů 11, v podkroví pak velká noclehárna.[1] Teplo v pokojích zajišťovala kachlová kamna, chata byla v provozu po celý rok. Jako zdroj vody posloužil a to až do roku 1934 pramen řeky Moravy, později byla vybudována studna. Světlo zajišťovaly svíčky a petrolejové lampy. Ubytovací kapacita chaty činila cca 60 až 70 osob.

Během první světové války musela být chata uzavřena a to zejména kvůli úbytku turistů. Po první světové válce se zde vystřídalo několik nájemců. Mezi nejvýznamnější patří příchod manželů Gutwinských ze Šumperka, kdy začal na Lichtenštejnově chatě opět rozkvétat turismus. Dr. Oskar Gutwinski byl nejslavnějším předválečným horalem a lyžařským průkopníkem, který působil zejména v Jeseníkách. Lichtenštejnovu chatu s manželkou přeměnili na prvotřídní horský hotel. Po smrti manžela v roce 1932 vedla nadále chatu jeho manželka Adéla. Roku 1937, byla nájemní smlouva s MSSGV ukončena.

Po druhé světové válce se chata ocitla na československé straně hranice a opět se zde vystřídalo několik nájemců. Prvním nájemcem české národní správy byl p. Slávek Chlup, který zde působil do konce 40. let 20. století. Po skončení národní správy v letech 1956 až 1960 chatu spravoval národní podnik Restaurace a jídelny (RaJ) Šumperk se sídlem v Jeseníku, od roku 1960 pak Restaurace a jídelny Ústí nad Orlicí a to až do roku 1971, kdy byla chata z důvodu špatného technického stavu zbořena. O dva roky později, potkal stejný osud i kamennou rozhlednu na vrcholu Králického Sněžníku.

V současné době spatříme pod vrcholem Králického Sněžníku pouze zbytky základů Lichtenštejnovy chaty a sošku slůněte. Jediným dochovaným objektem v blízkosti vrcholu hory je Schronisko PTTK „Na Śnieżniku“, nacházející se na polské straně hranice.

Socha slůněte - nepsaný symbol Sněžníku

Posledním osamělým objektem, který dosud ve vrcholové části Králického Sněžníku stojí, je neveliká plastika slona, postavená na pylonu z kamenných kvádrů. Ale i ta už nese stopy drsného podnebí a vandalismu.

Povrch dříve hladce opracované žulové plastiky je nyní navětralý, ocas slona je uražen a pylon musel být zpevněn dvěma vysokými betonovými patkami.

Postupem doby se stala socha slona dokonce jakýmsi symbolem Králického Sněžníku, avšak ani v odborné ani v populární turistické literatuře se nedočteme, jak se tato socha na Sněžník vůbec dostala. V povědomí turistů jsou o tom sice nějaké dohady, např. že slon je vlastně hraniční kámen, že sochu postavili absolventi německého gymnázia v Šumperku nebo dokonce je historie vzniku slona spojována s památníkem nizozemského krále. Skutečný původ slona na Králickém Sněžníku je však docela jiný. V roce 1932 ji zde nechal postavit jako svůj symbol německý umělecký spolek Jescher.

Návrh sošky vypracovala Amei Hallegerová, žena Kurta Hallegera, rodáka ze Šumperka, který byl vůdčí osobností spolku. Sochu vytesala kamenická firma Förster ze Zlatých Hor.

Pramen řeky Moravy

Pramen řeky Moravy, upravený jako studánka, vyvěrá pod vrcholem Králického Sněžníku v nadmořské výšce 1380 m n. m. Je vyhlášeným a hojně navštěvovaným turistickým místem.

Pod vrcholem Králického Sněžníku začíná pramenit řeka Morava. Je často považována za tepnu Moravy, přitom je zajímavé, že na historickém území Moravy nezačíná ani nekončí. Pramení v severovýchodním cípu Čech pod vrcholkem Králického Sněžníku, odkud protéká napříč severní, střední a jižní Moravou a posléze splývá až na slovenském území pod Děvínem s vodami Dunaje.

K nejzajímavějším partiím při řece Moravě patří její pramenná oblast, pohoří Králický Sněžník, náležející z větší části ještě do tohoto regionu. Říká se, že Morava tu má tolik pramenů, kolik je v roce dnů. Jde však o hydrograficky (tedy vodopisně) pozoruhodné území i z jiných hledisek.

Oficiální pramen Moravy se nachází blízko pod vrcholem pohoří a patří k častým cílům návštěvníků vrcholu Králického Sněžníku. Odtud bystřina stéká příkrým svahem do hlubokého údolí s obcemi a osadami Horní, Velká a Dolní Morava. Do údolí je krásný pohled přímo od pramene studánky, odkud většina turistů stoupá i na nedaleký vrchol vytvořený sutí z rozbořené polské rozhledny.

Při pohledu z vrcholu i od pramene Moravy zaujme kuželovitý vrcholek na konci západního (hraničního) hřbetu pohoří. Nazývá se Klepý nebo Klepáč (údajně podle sypajících se "klapajících" kamenů při chůzi), polští sousedé mu výstižně říkají Trójmorski Wierch – Trojmořský vrch.

Voda z jeho svahů totiž odtéká do tří moří. Východní svah odvodňuje Morava v úmoří Černého moře, na jižním svahu pramení Lipkovský potok tekoucí do blízké Tiché Orlice v úmoří Severního moře a ze západního svahu v Polsku odtékají pramenné potůčky Kladské Nisy v úmoří Baltského moře. Tato geografická zvláštnost dala Králickému Sněžníku vzletné označení "střecha Evropy".

Králický Sněžník (1424 m)

Králický Sněžník, zastarale také Kladský Sněžník (polsky Śnieżnik Kłodzki, německy Glatzer Schneeberg nebo Grulicher Schneeberg, zastarale také Spieglichter Schneeberg nebo Grosser Schneeberg) je nejvyšší vrchol (1424 m) stejnojmenného pohoří, třetího nejvyššího v České republice, nacházejícího se na státní hranici s Polskem, v délce zhruba 16 km táhnoucí se od města Králíky po Kladské sedlo. Jedná se o čtvrtý nejvyšší vrchol Koruny hor Polska a o nejvyšší bod okresu Ústí nad Orlicí i celého Pardubického kraje. Z vrcholové kupole výrazně modelované mrazovým zvětráváním vybíhá pět dílčích rozsoch.

Název hory vyplývá z dlouhého zimního období – sněhová pokrývka vydrží na vrcholu až 8 měsíců v roce.

Několik desítek metrů pod vrcholem na jižním svahu hory pramení Morava, je zde vyvinut kar s lavinovou drahou. Padající laviny zde zabraňují vzniku lesa, proto klín bezlesí sahá hluboko do pásma smrčín. Níže pod vrcholem (trojmezí kámen) je nejsevernější bod historické česko-moravské hranice.

Sněžná chata

dodnes dochovaná a používaná typická lovecká chata na české straně masivu Králického Sněžníku. Stojí ve výšce 1220 m n. m. v jižním svahu s výhledy do podkovitého údolí řeky Moravy s okružní vrstevnicovou „silnicí“. Na západním hřebeni je vidět Klepáč (1144 m n. m.) s rozhlednou. Přímo naproti ve východním Podbělském hřbetu je vidět Sušina (1321 m n. m.). Na chatu narazíme cca po 700 m při sestupu od chaty Franciska po žluté zn. společně s naučnou stezkou. Před několika desítkami let stála ještě v hustém smrkovém lese. V současné době se kolem ní rozkládá rozsáhlá Větrná paseka, takže chata je zdaleka viditelná a je dobrým orientačním bodem.

Dolní Morava

Dolní Morava je známé horské lyžařské středisko, které se nachází mezi Jeseníky a Orlickými horami, na úpatí Králického Sněžníku (1 424 m n. m.), severně od města Králíky.

Část obce již náleží do národní přírodní rezervace Králického Sněžníku, jehož dominanta neodmyslitelně vévodí zdejšímu kraji a jen kousek pod jeho vrcholem pak vyvěrá ze země pramen řeky Moravy, která svým divokým a mladým proudem lemuje jak stříbrná stuha celou obec, již dává nejen své kouzlo, ale i jméno. Oba její břehy v tomto místě svírají dva zalesněné horské hřbety, které vybíhají z vrcholové plošiny Králického Sněžníku.

Dolní Morava má tedy všechny předpoklady k tomu, aby se stala vyhledávaným cílem všech milovníků aktivně stráveného odpočinku. Jsou tu ideální podmínky nejen pro lyžaře (nejprudší černá sjezdovka v ČR) a běžkaře, ale i vodáky (jarní Morava a Divoká Orlice), rybáře, houbaře, borůvkáře, milovníky horských túr, jízdy na koních a cyklistiky (množství značených a upravených tras).

No, a pokud preferujete spíše poznávací, rodinnou dovolenou jistě Vás potěší množství přírodních i historických zajímavostí, kterými oplývá zdejší kraj.

Z přírodních skvostů jistě stojí za zmínku nedaleký chráněný útvar Zemská brána, který se rozkládá na ploše 88 ha v údolí Divoké Orlice či přírodní rezervace Králický Sněžník. Z těch historických zajímavostí pak stojí za zhlédnutí městečko Rokytnice v Orlických horách, Žamberk, Králíky, Jablonné nad Orlicí, Letohrad nebo Hora Matky Boží u Králík či jedinečný pevnostní systém, vybudovaný v letech 1936 - 1938 na obranu proti Německu.

A pokud Vám bude v létě poněkud horko, jistě uvítáte možnost zaplavat si v údolní nádrži Pastviny, která byla vybudována v letech 1933 - 1938 v malebném údolí Divoké Orlice.

Ves byla přifařena postupně do Kolštejna, Hanušovic a Krumperků, od r. 1725 k Malé Moravě. Roku 1801 zde byl vystavěn kostelík sv. Aloise, a následný rok obdržela obec vlastní duchovní správu. Kostel stojí v nadmořské výšce 633 m. Obraz na hlavním oltáři je prací knížecího liechtenštejnského malíře Jana Dalinger z r. 1840. Roku 1802 začínají místní matriky a archiv. V této době byl farářem ve Velké Moravě grafik A. Hrabal. Kostel je postaven v empirovém slohu. Farní budova byla dohotovena v roce 1802. Prvním českým farářem ve Velké Moravě je František Todt. Narodil se dne 15. listopadu 1909 v Ježově, okr. Kyjov. V roce 1946 přichází do Velké Moravy.

Farou příslušela Velká Morava r. 1563 do Malé Moravy. Zde byl dřevěný kostel na kamenných základech. Pro nedostatek kněží byla obec Velká Morava přifařena k farnosti v Hanušovicích. V roce 1681 byla zřízena farnost v Krumperkách /dnešní Podlesí/ a Velká Morava k ní byla přidělena. V roce 1687-88 vystavěly obce Malá Morava, Velká Morava a Vojtíškov kamenný kostel v Malé Moravě. Teprve v r. 1725 ustanovili a platili farníci Malé Moravy vlastního kaplana. V roce 1843 byla povýšena obec Malá Morava na faru.

V roce 1802 byla Velká Morava odloučena od Malé Moravy kostelem a měla svého duchovního. Před rokem 1802 byla prý ve Velké Moravě jen dřevěná kaple při hospodářství číslo 26 pod domem číslo 63. Sochy svatých, jež jsou na zdi dvora domu č. 32, pocházejí z této staré kaple.